

M. 11515: 1-18. G. 888
Vatterveepeditionen 1936.

Närke.
Sundbo hd.
Hammas m.
Forsaviken.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

18 blad folio
33 folio
1 teckning

Innehåller: 18 blad folio
33 folio
1 teckning

G

1

Sagersmannen

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

Sagersmannen

är - trots bilden - en kvinna.

Hennes man är Mabelda Williams,
även efter en italiensare och
dotter till fiskaren Karl Petter.
Hon är c:a 60 år (se bilden).

Mabelda är livligt
avskytt av ortsbefolkningen tack
vare sin skarpa tunga, sin
världsvana (30 års vistelse i U.S.A.)
och sin ovana att till suppen
utsga en och annan liten smigel,
gröda eller i bästa fall lugg-
form.

Mabelda är å
bilden förevisat i de shorts hon
företädesvis använder då
hon räpar sitt brö.

Forsavikens bygga
är en van källingsplats för
sran, alltså han gick
som jungman på "Familjen"
och kladsade kubb och kalk-
sten. Även om låg en vätter-
seglare där
och mellan varje
vagn kalk kom
bedättningen bort
till "sonj" och
snackade.

Platsens
fiske är det van-3 "Forsavikens bygga".
Lign för dessa vättervikas, tjur-
fiske i en bäck, gäddfiske,
mört- o. kalkfångst samt den
från Motala Ströms importerade
abborr även.

Redogörelsen omfattar:

Tyrenjäre.
Viudar till ålrev.
Båtkamm.
Båt.
Rysja.
abborr.
Kalkmeke.
Mörtstuga.
Mjårde.

#

"Tyrenjäre"

"Tyrenjäre".

I.

"Tyre" skall här enl. sagruvnamnen betyda detsamma som "töre" i före-
oet, varför denna njäre, vars material är hasselhäppor, kan
ävens vara en imiterad
tyrenjäre.

Tillverkaren
av njären hette Anders Petter
Andersson.

Längden är
1,10 m. Stillergångens diam.
är 50 cm., dess djup är
35 cm.

Tyrenjären
sattes i bäcken för att ta
läsöring. Man plöjde i
sten i vit borden så att
bäcken var spärrat av
njären!

Tyremjäre.

4

5

6

II.

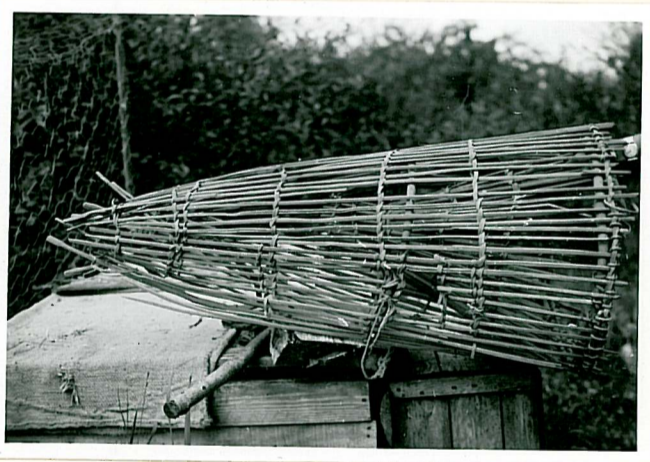
Tyrenjäre.a.

Njärrens längd
är 125 m. Den har en skillegång, vars diam. är 58 cm. och djup 60 cm. "Stillegången" har en hals vars längd är 15 cm.; halvens diam. är 12 cm.

Obs. öppningen
på njärrens ovansida!

Njärren är avsett för fängt av laxöring.
Den sättes i bäcken.

7

8

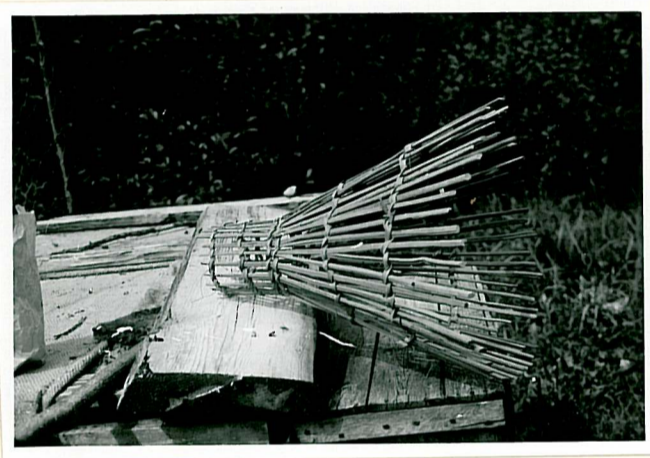

11.

Tyrenjäre.

b.

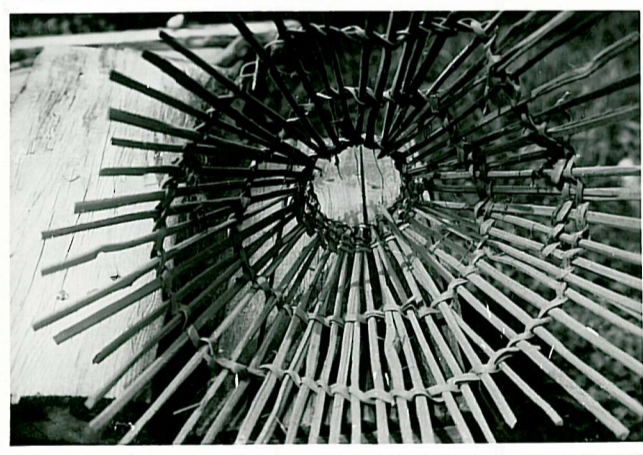
Stillingängen.

9

10

11

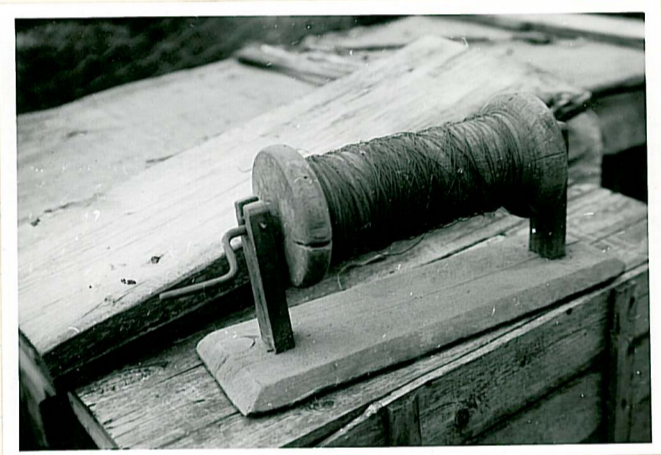

Viuda

till ålerv.

Rullens längd 35 cm.

-u- diam. 14 cm.

12

Vindr

till ålner helt
av trä m. indrag för väven.
Avståndet mellan de runda
skivorna 22 cm.
Diam. 27 cm.

13

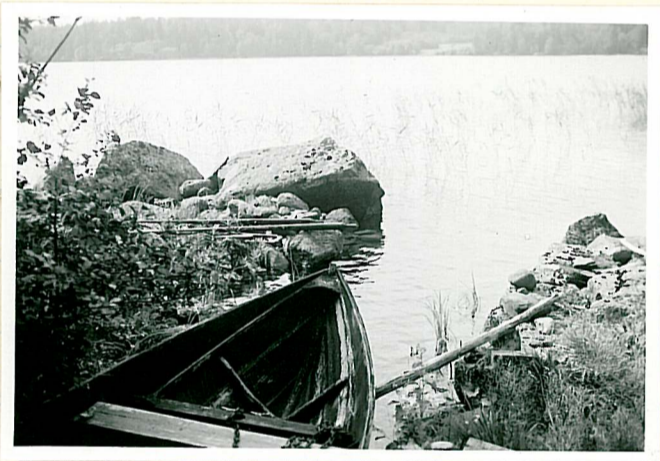
14

Båthamn.

Vägarna äro
förstärkta med stenar, löst
lagda på varandra.

Ryssja.

Sagor mannen.

Tore Hakero
är född 1870. Han är yrkes
fiskare och arrenderar på
fiskevattnen. Som med-
delare är han saklig och
exakt samt lätt att kom-
ma till tals med.

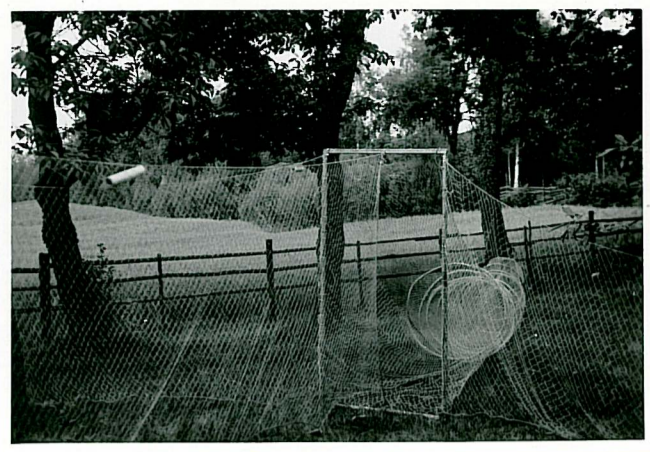
16a

16b.

17

"Ryssja"

a.

Ryssjan har en
ingång ("storbågen") samt 10
joran ("ringar"); vidare 2
"jinnmen" (ingångar).

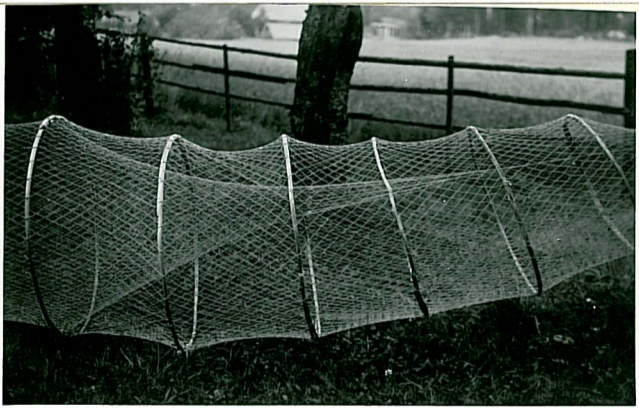
Den har 2 armar,
275 cm. långa samt en land-
gång, 19 m. lång.

Maskstorleken är
3 cm. mellan knutarna.

Storbågens höjd
är 178 cm., bredden 90 cm.

Ringarna är av
ene. Dess diameter, räknat
från storbågen mot strutens
ände är:

- Ring I : 80 cm.
- u II : 81 u.
- u III : 75 u. 18
- u IV : 76 u.
- u V : 76 u.
- u VI : 76 u.
- u VII : 74 u.
- u VIII : 66 u.
- u IX : 60 u. 19
- u X : 50 u.

Ryssja²⁰

b.

Storbågen.

Obs. armarna och land-
gången med glöten av
"nåbulten" och kott samt
räcken av näver med snå-
sten (längd 18 cm.) och cement
(storlek 12 x 3)!

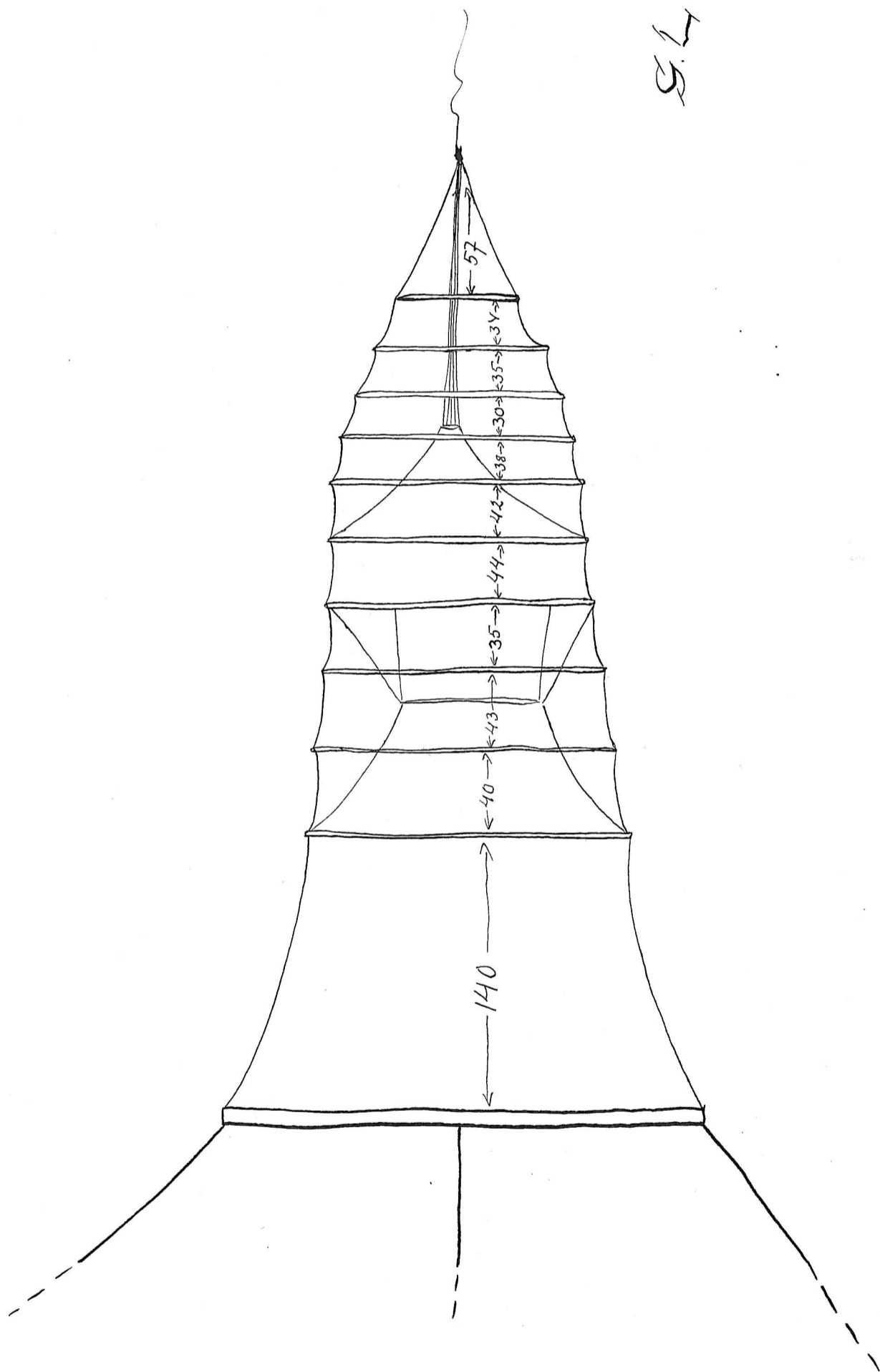

21

M.11515:13.

S.L.

22

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

Aborrhäv.

Håvens ring
har en diam. av 68 cm.
Dess djup är 1,20 m.
Maskstorleken
är 50 mm.

Håven är ett
sjöbotändigt fångstredskap. Den
sänkes ned i ett stäm
över fisken så att ringen
berör botten varefter man
med en kisk rycker ringen
åt sidan utefter botten
så att fisken förs till
stuntens botten änd. Där-
efter drar man snabbt
upp håven (med ringen
övert).

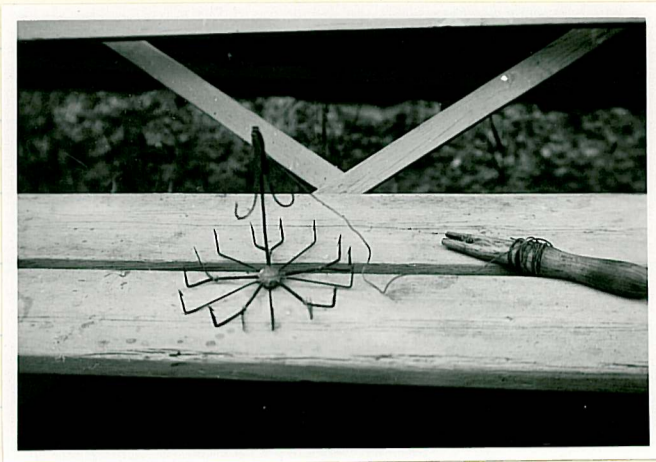

23

24

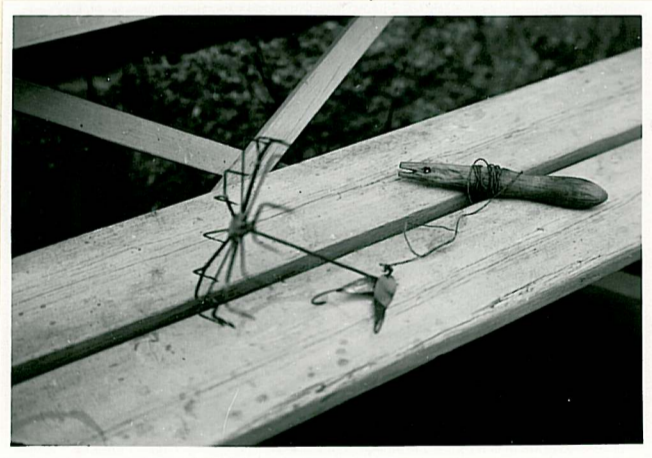

"²⁵
Lakniete."

Folona visa krägglan och nichestichan.

Krägglans skaft är 17 cm. långt. Den har de för typen vanliga tunndragen (6 cm. långa), fästade vid skaftets övre ända. Av de 10 klorna är varannan dubbel, dvs. försedd med 2 hullingar. Nichestichans längd är 22 cm.

Wortstuga.

Den har 3 jorur. Modern typ.
med klubbkar. Den "mass"

27

28

Nyjärde.

Typen är en
sen efterföljare till de
äldre "byremjörarna". Dessa
är förfärdigade av opörlar
från bruket.

Längden är
105 cm bredden vid basen
70 cm. och höjden 38 cm.

29

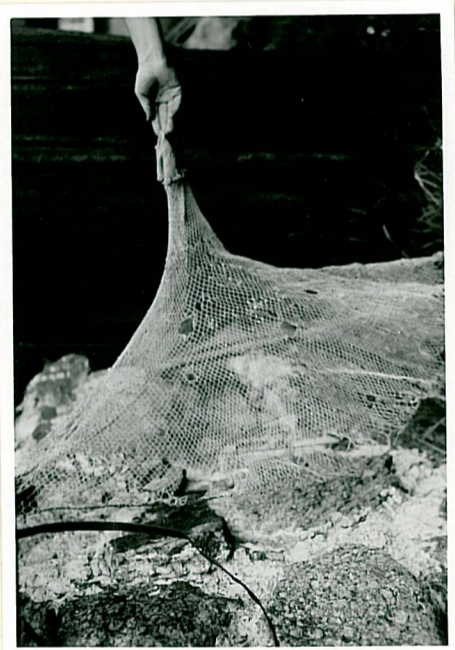
30

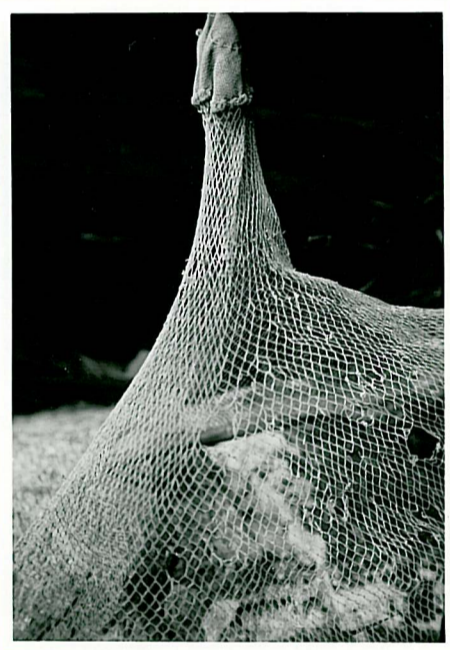

Kviddliv.

Diam. 4,15 m.

Den smala delen är 25 cm.
djup, varav 10 cm. utgöres av
säckväven.

31

32